

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN
JÄRJESTÖVERKOSTO

4.11.2019

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: VN/8546/2019

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023

Avustusten myöntämisen perustelut

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry ja Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto (EPT-verkosto) pitävät ensiarvoisen tärkeänä, että ehkäisevää päihdetyötä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä vahvistetaan osana sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeita.

Toiminnan painotuksen siirtäminen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman puitteissa raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön on kannatettavaa. Järjestöille tulee ottaa kuitenkin aktiivisesti mukaan nyt suunniteltuihin kehittämishankkeisiin. Lausunnolla oleva asetusero ei kuitenkaan mahdollista järjestöjen osallisuutta riittävässä määrin.

Asetusero tunnistaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä järjestöjen tekemän työn merkityksen. Mutta asetuserolla nämä tavoitteet rajautuvat pääosin korjaaviin toimiin ja palveluihin. Asetuserossa järjestölähtöinen työ, kuten päihdeettömät kohtaamispaikat, vertaistuki ja neuvonta jäisivät avustettavien hankkeiden ulkopuolelle. Kuntien ja kuntayhtymien tulisi pystyä toteuttamaan hankkeita yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa. Järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön kustannukset tulee sisällyttää osaksi hyväksyttävää hankekustannuksia (pykälä 6. asetuserossa).

Asetuserossa tulisi kauttaaltaan huomioida järjestöissä oleva asiantuntemus sekä palveluiden että ehkäisevän työn osalta. Järjestöjä ei tule rinnastaa asukkaisiin ja asiakkaisiin, koska järjestöt edustavat laajempaa asiantuntemusta ja kansalaistoiminnan näkökulmaa. Lähtökohtaisesti kansalaisjärjestöjen osallisuuden tulisi olla edellytys hankerahoituksen myöntämiselle aina kun se on tarkoituksenmukaista. Mikäli kansalaisjärjestöjä ei osallisteta, tämä tulisi erikseen perustella. Kansalaisyhteiskunnan osallistuminen sote-uudistuksen valmisteluun on tärkeää uudistuksen legitimitetin kannalta. Mikäli kehittämishankkeissa huomioidaan kansalaisnäkökulma, voidaan myös turvata kansalaisyhteiskunnan mahdollisuus arvioida ja vaikuttaa valmisteilla olevaan sote-uudistukseen.

Muut asetuksen jatkovalmisteluissa huomioon otettavat seikat

Pidämme erittäin myönteisenä, että osaan edellisellä hallituskaudella perustettujen yhteistyörakenteiden toteuttamisen jatkoon voitaisiin hyödyntää hankerahaa. Erityisen hyviä yhteistyörakenteita ovat alueelliset ehkäisevän päihdetyön ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmät, joissa myös järjestökenttä on edustettuna. Näitä työryhmiä perustettiin edellisen hallituskauden sote-valmistelun puitteissa. Näiden ryhmien jatkuvuus tulisi turvata.

Hankeavustukset ovat erityisen tärkeitä ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta, koska ehkäisevällä päihdetyöllä ei ole tällä hetkellä riittävää alueellista koordinoitua resurssia. Tulevaisuudessa jokaiseen maakuntaan tulisi saada ehkäisevää päihdetyötä koordinoiva henkilöresurssi. Hankeraha tarjoaisi

erinomaiset edellytykset kehittää ja kokeilla ehkäisevän päihdetyön koordinoitua alueellisesti sekä paikallisesti.

Lisätiedot:

Annika Eloranta
Yksikön päällikkö

EHYT ry
Elimäenkatu 27
00510 Helsinki
+358504110357
etunimi.sukunimi@ehyt.fi

Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto edistää yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvointia ja ehkäisevän päihdetyön edellytyksiä. Ehkäisevän päihdetyön verkosto yhdistää lähes 50 järjestöä, jotka haluavat ehkäistä ja vähentää päihdehaittoja. Verkostoa koordinoi EHYT ry.